

מסורת הש"ס

(א) מגילה כ"ג (ב) מכתלה דר"י (ג) פסחים סח: מגילה כ"ה (ד) נפי' מוס' זמנים י"ז: ד"ה להרחיק (ו) [מנחת כ"ג] (ז) נפי' מוס' לקמן כ"ה ד"ה הלא ומוס' סוטה ל"ג: ד"ה ורבי' (ז) לקמן (י) א' (ז) הלכ' פ"א מ"ה עניס פ"ד מ"ג, ח' מ"ב פ' אהר' יבמות עד: (ט) ע"ן גינסת הגאונים בספר המאור, (י) פ"א ה"א, (י) [לקמן ט"ז:] ו' ופי' מוס' זמנים כח, ד"ה אמר ומוס' מנחות כ"ה ד"ה הל' י'.

הגהות הב"ח

(א) גב' דמני דערבי' גינסא:

גליון הש"ס

בפתני' ב"א להרחיק ע"י מוס' פסחים ק"ב ע"כ ד"ה אמר רבא:

בתוס' מפרך ב' בדי להמתין להרחיקה ב' ע"י מוס' לקמן ד' ע"כ ד"ה ולחרי' ומוס' כ"ז ע"כ ד"ה ושלמנה ונמנה: כג ע"א מוס' ד"ה כ"ז: בהגהת שו"תיו"א אחר מלת הבל. וע"כ גיטין ל"ד ע"כ מוס' ד"ה אלמנה:

מוסרי רש"י

השקפה דרש"י מדפוס שוויצרי דכפרה לא מעכבא. ומוסאף שטהרסה מלוס בקרן גזון זכ וזה ויולדת ומוסרץ ז"ל כפרתן מעכבאן אלא משנה ששנה ללל שיעלה קרננה למתנת מיד מותר לאכול תרומה: ובא השמש וטהר. ואמר יאלמ כהן קדשים. מוקמינן להאי קולא בחילת תרומה בתוספת יבמות פקד הערל (עד: ד' למתנין הסם טעל ועלה אולכ במעשה הערבי שמו' אולכ בתרומה היצא כפרתו אולכ קדשים: ביאת השמש. שקיעת המזל: והאי וטהר טהר יומא. והכי אמר קולא לכשתקדש תחתה ויפנה היום ויטהר מן חול חללו של עולם שקיעת נמתי דהיינו אלא הוכנסו לא שמונ שקיעת אורח מנהלך משנה מלין כלאמתינן כספחים (ג'.) ואמר יאלמ מן קדשים: עד כאן ההשקפה

עד סוף האשמורה הראשונה. שגשג מלין הלילה קריין אשמורות, ואומר אני לפי שהלילה מלין למשורות שיש בו מללוי המרת כח אחר כח לשלטה מלקים, לכן קריי אשמורה (שמות י"ז כד.). דברי ר' אליעזר. אילית לל כשכבן כל זמן שניא אדם עוסקין לילן ולשכח זה מקדים חם מלאך, דודאי לו שעשוי לילן כנר שכן וקמן (ד' ונפ"י ט'.) עד שיעלה עמוד השחר. דמשמע ליל כשכבן כל זמן שניא אדם שוכנים, ויש ככלל הוי הלילה (קמן ד'.) חילבים ואברכים. שכיין לן הלילה דכתיב (ויקרא י') על מוקדם על המזבח כל הלילה (פסחים סח.). טהר יומא. לומר בטל לו (שבת כה:).

רב ניסים גאון

גמ' ובא השמש וטהר ביאת שמשו מעכבא מלאכול בתרומה. מבלל דהאי דכתיב דהמנא (ויקרא כ"ב) ואחר יאלכ מן הקדשים אינו מיוחד אלא בתרומה בלא אבל טהר הוא

למעלה הימנן מן הקדשים אינו מותר לטמא לאוכלן לאחר ביאת השמש בלבד אלא אסור הוא כל אותה הלילה לאכול בקדשים עד שיבא עמוד רביאי כפרתו ואז יזה מותר בקדשים ואיתא מפרשא במסכת יבמות כ"ב הערל (דף טו) והכי אמרי אה דתנן טבל ועלה אוכל במעשר הערבי' שששו אוכל בתרומה הביא כפרתו אוכל בקדשים מלין אמר רבא אמר רב חסדא ג' קריי כתיבי כתיב (ויקרא כ"ב) לא יאלכ מן הקדשים כי אם רחץ בשור במים תלה הדבר ברחיצ' בלבד וכתי' (שם) ובא השמש וטהר ואחר יאלכ מן הקדשים' תלה הדבר גם בביאת אור השמש והיא שעת יציאת הכוכבים וכתיב (שם י"ב) וכפר עליה הכהן וטהרה תלה במימרי הטהר' גם בהקרבת קרבן ואלו המקראות היו גרידא כסותרין זה את זה ולפי שאי אפשר להיות דברי הכותבין סותרין זה את זה כי כלם נכוחים למבין העתיק' לנו קדמונינו פירושם והעמידו לנו כל אחד ואחד מאלו המקראות בדבר שהוא מיוחד לו ואמרו אה כיצד כאן למעשר כאן לתרומה כאן לקדשים הפסוק הראשון שחלה בו הדבר ברחיצה בלבד הוא מיוחד למעשר והפסוק השני שהצריכו לביאת השמש הוא מיוחד לתרומה אבל קדשי המזבח אין מותר לו לאכול אלא א"כ בעית ההפרה שהוא מתחייב בה ואז תחי כפרתו גמורה דכתיב וכפר ועפר עליה הכהן וטהרה: ואני אפשר לך עיקר גדול שלמותרו רבותינו ז"ל כי אלו הג' דברים המעשר והתרומה הקדשים כל אחד ואחד יש לו יתרון ויש בו חומרה שהיא מיוחדת לו וחלתי חתירי ואז"ל ששלשתיקן קרנן החתוב קדשים. המעשר כבר נאמר בו (דברים כ"ב) בערתו מאלו המקראות בו חומרה שאין מותר לאכול חוץ לחומת ירושלים אלא חייבין הן בעליו לשאת אחתו לשם ולאכלו שם דכתיב (שם י"ב) לא תוכל לאכול בשעריך כי אם לפני ה' אלהיך האכלתו וכתיב (שם) והבאתם שמה. ודבר שאין יכול להביאו למקדש פוחדו בשווי' (מאחרים) לאשרים] ואם רצה ליטלו לעצמו יש עליו לתת שומתו ומוסרין חומש דכתיב (ויקרא כ"ב) ואם גזל וגזל איש מעשרו וזה הידי ודמי שגורקן עצלו עד תע עלותו רגל מעלתו עמו לירושלים ומציאו כלם במאכל ובמנחתה דכתיב (דברים י"ז) ונתתה כחם כל ארץ [ונתן] ונתתה הכסף כל ארץ ונתתה הפני. והיו חייב להתדות עליו דכתיב בפרשת כי ילך לעשר (שם כ"ב) ואמרת לפני ה' אלהיך ומפרשו בספרי (פרשת כי תבא) ואמרת בכל לשון לפני ה' אלהיך זה ידירי מעשר ואסור לאונן

במאימתי קורין את שמע עצרנין.
משעה שהכהנים נכנסים לאכול בתרומתן.
כהנים שנעמלמו וטבלו והעריצ שמען והגיע עתם לאכול בתרומה: עד סוף האשמורה הראשונה.
שליש הלילה כדמפרש בגמ' (דף ג'.).
ומשם ואילך עבר זמן דלא מקרי

חו זמן שכיבה ולא קריין ביה בשכבך ומקמי הכי נמי לאו זמן שכיבה לפיכך הקורא קודם לכן לא ילא ידי חובתו.
אם כן למה קורין אותה צבית הכנסת כדי לעמוד בתפלה מתוך דברי תורה והכי מניח בצרייתא צברכות ירושלמי"י.

ולפיכך חוצה עליו לקרואה משתמשך.
ובקריאת פרשה ראשונה שאדם קורא על מטמו ילא: עד שיעלה עמוד השחר.
שכל הלילה קריי זמן שכיבה: הקטר חלבים ואזנים.
עד קרנות שזרק דמן ציוס: מזוסן.
להעלות כל הלילה ואין נפסלים צלינה עד שיעלה עמוד השחר והן למטה מן המזבח דכתיב לא ילין לזקר (שמות לז): חלבים.
של כל קרנות: אזנים.
של עולה: וכל הגאולים ליום אחד.
כגון טמאת ואשם וכצבי ועגרת ומנמות ותודה: מזוסן.
וזמן אכילתם: עד שיעלה עמוד השחר.
והוא מציאן להיות נותר דכתיב צמודה לא יינח ממנו עד צקר (ויקרא י) וכלם מתודה ילמדו: אם כן למה אמרו חכמים עד

חלות.
בקריאת שמע ובאכילת קדשים: כדי להרחיק אדם מן העצירה.
אסורים בלחילב קודם זמן כדי שלא יבא ללכלן לאחר עמוד השחר ויתחייב כרת וכן בקריאת שמע לזרז את האדם שלא יאמר יש לי עוד שהות ויזנוך כך יעלה עמוד השחר ועצר לו הזמן.
והקטר חלבים דקמתי הכא לא אמרו זו חכמים עד חלות כלל ולא נקט לכו כהא אלא להודיע קודם דכר הנהיג בילה כשר כל הלילה והכי מני תמן צפרק שני דמגילה (דף כ:) כל הלילה כשר לקצירת העומר ולהקטר חלבים ואזנים: **גמ' הינא קאי.
מיהינא קא סליק דמנא ביה חוצת קריאת שמע שהתחיל לשאול כאן זמן הקריאה: אקרא קאי.
ושם למד חוצת קריאה: ואיניא.
ע"כ דמנא עובד צרישא לילף מציביתו כי עולם: והדו חנא צשחית.
מאימתי קורין את שמע צשחית: משעת אלא הכוכבים.
שהוא גמר ציאת השמש כדיליף לקמן (עמוד ג) דילמא**

השמש וטהר יביאת שמשו מעכבתו מלאכול בתרומה ואין כפרתו מעכבתו מלאכול בתרומה.
י"וממאי דהאי ובא השמש ביאת השמש והאי וטהר טהר יומא

הוי מנלי של שצת עצרב שצת ומסתמא גס היה קורא קריאת שמע.
מכל אותן הראיות משעת דקריאת שמע של צית הכנסת היא עיקר.
והא דקאמר צירושלמי למה היו קורין צבהכ"י וכו' אומר ר"ת שהיו רגילין לקרות ק"ש קודם תפלתם כמו שאנו רגילין לומר אשרי תחלה ואותה ק"ש אינה אלא לעמוד בתפלה מתוך דברי תורה. ומכאן נראה מי שקורא ק"ש על מטמו שאין לצרכך לקרות אלא פרשה ראשונה: לר"תני דשחרית ברישא. כדאשכחן תממדי דכתיב של כקר מחלה: **אי הכי סיפא דקתני שחרית ברישא.
אי אמרת בשלמא דסמין אקרא דשכבך א"כ אינו מקפיד קרא אלא אק"ש.
אלא א"א דסמין אקרא דכריינוו של עולם א"כ קפיד אכל מילי א"כ סיפא דקמתי וכו': מברך שתיים אפניה וכו'.
י"ושלמי (ירושלמי) ושצע צרכות הוי כנגד שצע ציוס הללתיך (תהלים קיט) ולא קא חשיב ירלאו עינינו דהיא צרכה תקנו רצנן " כדי להמתין לחצריהם צבית הכנסת. ודוקא צבית הכנסת שלהם שהיו עומדים צדה וחס מסוככנים מן המזויקים אכל צבתי כנסיות שקנו אין לריבין להמתין לחצריהם אלא צללה: **והא דכפרה לא מעכבא דרתניא י"ב ובא (פ"י) ומיימתי נא צהערל (דף עד): העריצ שמשו אולכ בתרומה וי"א דרגילות של משניות לאשמועינן צוקור אף למה שמפורש ככר"ט:****

מאימתי פרק ראשון ברכות

ב.

מאימתי קורין וכו'.
פי' רש"י ואין היכי קריין מצעדו יוס ואין אלו ממתנין ללאת הכוכבים כדמפרש בגמ' על כן פירש רש"י שקריאת שמע שעל המטה עיקר והוא לאחר זאת הכוכבים והכי איתא צירושלמי אם קרא קודם לכן לא ילא ואם כן למה אלו מתפללין קריאת שמע צבית הכנסת כדי לעמוד בתפלה מתוך דברי תורה. מנימא לפירושו והלא אין העולם רגילין לקרות סמוך לשכיבה אלא פרשה ראשונה (לקמן דף ס:) ואם כן שלש פרשיות היה לו לקרות. ועוד קשה דלריך לצרכך בקריאת שמע שמים לפנייה ושמים לאחריה צעריצית. ועוד דלואה קריאת שמע סמוך למטה אינה אלא צבילי המזויקין כדמנא פסמון (דף ה.) ואם תלמיד חכם הוא אינו לריך. ועוד קשה דל"כ פסקינן כרבי יהושע בן לוי דלמר תפלות צלמלע תקנוס פי' צלמלע צין שני קריאת שמע צין קריאת שמע של שחרית וצין ק"ש של ערצית. ואכן קיי"ל כר' יוחנן דלמר לקמן (דף ד:) איצרו בן העולם הכא זה הסומך גאולה של ערצית לתפלה. לכן פי' ר"ת דלדרכה קריאת שמע של צית הכנסת עיקר. ואם תאמר היאך אלו קורין כל כך מצעדו יוס. ויש לומר דקיימאן לן כרבי יהודה דלמר צפרק תפלת השחר (דף טו.) דזמן תפלת מנחה עד פלג המנחה דייינו אחד עשר שעות פחות צריע וצריע ומיד שכיבה וזמן המנחה מתחיל זמן ערצית. ואם תאמר היאך אלו מתפללין תפלת מנחה סמוך לחשכה ואפילו לאחר פלג המנחה. יש לומר דקיימאן לן כרצנן דלמרמי זמן תפלת המנחה עד הערב ואמרין לקמן (דף ס.) שהחל דלא תאמר הלכתא אלא כמר ולא כמר דעבד כמר עדד ועדכד כמר עדכ. מכל מקום קשיא דהוי כמרי קולי דסמין אהדדי שהרי מלחיה טעם אלו מתפללין ערצית מיד לאחר פלג המנחה משום דקיימאן לן דשעת המנחה כלה כדצרי רבי יהודה ומיד הוי זמן ערצית וצומן תפלה עצמה לא קיימאן לן כרבי יהודה אלא כרצנן. על כן אומר ר"י דולאי קריאת שמע של צית הכנסת עיקר ואנו שמתפללין ערצית מצעדו יוס סצירא לן כהני תנאי דגמרא דלמרמי משעה שקדש היום וגם משעה שצני אדם נכנסים להסב דהיינו סעודת ע"ש והיא היתה מצעדו יוס ומלואה שעה הוי זמן תפלה. וגם רליא (לקמן כ) דרצ

הוא דקאמר צירושלמי למה היו קורין צבהכ"י וכו' אומר ר"ת שהיו רגילין לקרות ק"ש קודם תפלתם כמו שאנו רגילין לומר אשרי תחלה ואותה ק"ש אינה אלא לעמוד בתפלה מתוך דברי תורה. ומכאן נראה מי שקורא ק"ש על מטמו שאין לצרכך לקרות אלא פרשה ראשונה: לר"תני דשחרית ברישא. כדאשכחן תממדי דכתיב של כקר מחלה: **אי הכי סיפא דקתני שחרית ברישא.
אי אמרת בשלמא דסמין אקרא דשכבך א"כ אינו מקפיד קרא אלא אק"ש.
אלא א"א דסמין אקרא דכריינוו של עולם א"כ קפיד אכל מילי א"כ סיפא דקמתי וכו': מברך שתיים אפניה וכו'.
י"ושלמי (ירושלמי) ושצע צרכות הוי כנגד שצע ציוס הללתיך (תהלים קיט) ולא קא חשיב ירלאו עינינו דהיא צרכה תקנו רצנן " כדי להמתין לחצריהם צבית הכנסת. ודוקא צבית הכנסת שלהם שהיו עומדים צדה וחס מסוככנים מן המזויקים אכל צבתי כנסיות שקנו אין לריבין להמתין לחצריהם אלא צללה: **והא דכפרה לא מעכבא דרתניא י"ב ובא (פ"י) ומיימתי נא צהערל (דף עד): העריצ שמשו אולכ בתרומה וי"א דרגילות של משניות לאשמועינן צוקור אף למה שמפורש ככר"ט:
דילמא
לסוך ממנו מותר ומה שמשתייר ממנו לשנה הרביעית ושנה השביעית עד ערב יום טוב והאחרון של פסח חייב לעבור דכתיבי בפרשת ודירי כעירתי הקדש מן הבית ותנא בשאר סיפרי דבי (שם) כי תכלה לעשר יכיל בתרומה וכו' חל"י כי תכלה לעשר רגל שהפעשות כלין בו היו אומר זה הפסח. מכאן אמר ערב יריש האחרון של פסח של רביעית ושל שביעית היה ביצור רביעית מפני מעשר עני בשבילשית ובשביעית מפני מעשר עני בשבילשית ותנאי (שם בספרי) וטשנה בשמי' פ"ח פ"י) בערתי הקדשה מן הבית זה מעשר שני וטעם ובער. נחתיו ללוי זה מעשר לוי וגם נחתיו זה תרומה ותרומת מעשר. לגר תרומה ותרומת מעשר. עני לקט שכחה ופאה ונתן (שם בשו"ת) במנחה ביי"ש [מאחרין] היו מתורין ואמרין עלה בגמ' דבר מערבא ויתורה ביום ראשון של פסח כתי שיחא לו לאכול בפסח ויתורה בשחרית עד כאן מצוה לאכול אלו התורות שני במעשר וישן במעשר וישן דתנן (בבבוי' פ"ב ט"ו) יש במעשר מה שאין בתרומה שהמעשר והבכורים טעונין הבאת מקום טעונין וידיר ואסורין לאונן וחיובין כביעור וכו' הרי אלו במעשר ובבכורים מה שאין כן בתרומה ותנא בתוספתא (מסער שני פ"ב) נמי חומר במעשר שני שמשער שני קנה את הקנקנים ואמר רבי (דמי עירובין) וספק עירוביו כל שהוא וטעון חומשין וידיר ואסור לאונן אלו הותר לאכול אלא בפירון ואין מדליקין בו את הטר מה שאין כן בתרומה ואמרין עלה (במס' ד' ע' דמנתי) ואלו ראשון לבער מהן בטומאה ואוכלו בפסח וטעמא צעצן לוקח לא קתני אלאמא גמי ושייר ואמרין (שם דף עט) אמר רבי שיש מקום ר' סימא מנין למעשר שני שנעמא שמחר לטוכו בטומאה שאמר (דבוי' כ"ב) ולא נחתו ממנו למח וכו' והתרומה נקריית קדש דכתיב (ויקרא כ"ב) וכל זה לא יאלכ קדש ותחי' (שם) ואיש כי יאלכ קדש בשגגה ובכבודתו (דף יד) פי' שני (דבוי' כ"ב) דק קדשין אלו התרומות (א) והחומרות ויששן בה ואין במעשר שאם יאכלנה זה עבדוי חייב מיתה בידי שמים ואם בשגגה ככלם בן חומש דכתיב (ויקרא כ"ב) ואיש כי יאלכ קדש בשגגה ואפי' אכלנה זה עבדוי אלא יאכלנה במיד ששהה טמא חייב מיתה דכתיב (שם) ומתו כהן יאכלנה ונתני (שם) ויחייבו להתדות עליו דכתיב בפרשת כי ילך לעשר (שם כ"ב) ואמרת לפני ה' אלהיך ומפרשו בספרי (פרשת כי תבא) ואמרת בכל לשון לפני ה' אלהיך זה ידירי מעשר ואסור לאונן הפירון כלום ואינו מוציאה מקדושתה ולא תהא מותרת לישראל לעולם אלא אסורה היא עליו מכל מקום לבד מאשה כהן ועבדיו****

עין משפט נר מצוה

א א מיי פ"א מהלכות ק"ש הלכה כ' סמ"ג עין י"ח טור ופ"ע אר"ח סמן ל"ח פ"א ק"י:
ב ב ג מיי וסמ"ג שם טו"ש שם ע"פ ג':
ג ד מיי פ"ד מהל' מעשה קדשות הלכה כ' סמ"ג עין (קס"י) [קס"י]:
ד ה מיי פ"י שם הלכה ח' [סמ"ג שם]:
ה ו מיי פ"א מהל' ק"ש הלכה ה' [סמ"ג עין י"ט טור אר"ח פ' ג"ח וטו"ש פ' כ"ל פ"א ק"י:
ו ז מיי פ"ו מהל' תרומות ה"ב [סמ"ג לאון רנ"ו]:

תורה אור השלם

1. וישננהם לצדיק ודפרת בם צבבתקן צבבתקן ובלבדקתן צבדתקן ובלבדקתן:

דברים ו:

2. וקרא אלהים לאור יום ולחשך קרא לילה ויהי ערב ויהי בקר יום אחד:

בראשית א ה

3. ובא השמש וטהר ואחר יאלכ מן הקדשים כי לאומו הוא:

רבינו חננאל

מתני' מימתי קורין את שמע בערבי' משעה שהכהנים נכנסין לאכל בתרומתן. דקרימא לן דקריאת שמע בשעת צאת הכוכבים. ויבשרוהו בתחלת מסכת חגי, הקורא קודם לכן לא יצא ידי חובתו. א"כ למה קורין אותה בבית הכנסת, אמר ר' יוסי אין קורין אותה בשביל שהיא חובה אלא לעמוד בתפלה מתוך דברי תורה. לדברי ירושלמי מתחילין דברכות בקריאת שמע שעל מטהו, שנתאמר אמרו בלבבכם וגו'. וקרא עד מטהו פרשת שמע והיה אם בשכח תשכחו ודלתי פרשת ציצית שאין זמן ציצית בלילה. ונעל אותה קריאה נאמר שיש נאנס בשניה אין מקצין אותו אלא בספוק ראשון לן לקרות קריית שמע בזמנו, וכבר הוכיח יציאה מצרים ובידך ברכות של קריית שמע בבית הכנסת ויצא בהן ואפי' מבעוד יום כמו שכתבאר בפירק הפלת השחר. [גמ'.] תנא היכא קאי וכו'. מיבעיא לן תנא היכא קאי דקתני מימתי קורין את שמע. ותוב בעיא אחת אמר התתיל לאוריין בקריית שמע של רבית ליתני של שחרית ברישא. ופשטינן לתירוהו היא תנא אקרא קאי דכתיב ודברת בם מיכן שחייב אדם לקרא קרית שמע, ומפרש בהא קרא בשכח ובקומי, של ערצית בשכבך (של) [ואחר] כן של שחרית ובקומי ואיפשרי שחרית. אי הכי סיפא דקתני וכו'. (ואחא) [ומתנהו] ואז הכי את דתני בשחרית תני של ערצית ברישא.

רב ניסים גאון (המשך)

לאכול ממנו ואם נטמא אסור באכילה והאכולי חייב מלקות ואם היה שני אסור להדליק בנו דכתיב (שם) ולא בערתי ממנו בטמא ודרשנין ליה בין שאני טמא והוא טהור בין שאני טהור והוא טמא אבל

למעלה הימנן מן הקדשים אינו מותר לטמא לאוכלן לאחר ביאת השמש בלבד אלא אסור הוא כל אותה הלילה לאכול בקדשים עד שיבא עמוד רביאי כפרתו ואז יזה מותר בקדשים ואיתא מפרשא במסכת יבמות כ"ב הערל (דף טו) והכי אמרי אה דתנן טבל ועלה אוכל במעשר הערבי' שששו אוכל בתרומה הביא כפרתו אוכל בקדשים מלין אמר רבא אמר רב חסדא ג' קריי כתיבי כתיב (ויקרא כ"ב) לא יאלכ מן הקדשים כי אם רחץ בשור במים תלה הדבר ברחיצ' בלבד וכתי' (שם) ובא השמש וטהר ואחר יאלכ מן הקדשים' תלה הדבר גם בביאת אור השמש והיא שעת יציאת הכוכבים וכתיב (שם י"ב) וכפר עליה הכהן וטהרה תלה במימרי הטהר' גם בהקרבת קרבן ואלו המקראות היו גרידא כסותרין זה את זה ולפי שאי אפשר להיות דברי הכותבין סותרין זה את זה כי כלם נכוחים למבין העתיק' לנו קדמונינו פירושם והעמידו לנו כל אחד ואחד מאלו המקראות בדבר שהוא מיוחד לו ואמרו אה כיצד כאן למעשר כאן לתרומה כאן לקדשים הפסוק הראשון שחלה בו הדבר ברחיצה בלבד הוא מיוחד למעשר והפסוק השני שהצריכו לביאת השמש הוא מיוחד לתרומה אבל קדשי המזבח אין מותר לו לאכול אלא א"כ בעית ההפרה שהוא מתחייב בה ואז תחי כפרתו גמורה דכתיב וכפר ועפר עליה הכהן וטהרה: ואני אפשר לך עיקר גדול שלמותרו רבותינו ז"ל כי אלו הג' דברים המעשר והתרומה הקדשים כל אחד ואחד יש לו יתרון ויש בו חומרה שהיא מיוחדת לו וחלתי חתירי ואז"ל ששלשתיקן קרנן החתוב קדשים. המעשר כבר נאמר בו (דברים כ"ב) בערתו מאלו המקראות בו חומרה שאין מותר לאכול חוץ לחומת ירושלים אלא חייבין הן בעליו לשאת אחתו לשם ולאכלו שם דכתיב (שם י"ב) לא תוכל לאכול בשעריך כי אם לפני ה' אלהיך האכלתו וכתיב (שם) והבאתם שמה. ודבר שאין יכול להביאו למקדש פוחדו בשווי' (מאחרים) לאשרים] ואם רצה ליטלו לעצמו יש עליו לתת שומתו ומוסרין חומש דכתיב (ויקרא כ"ב) ואם גזל וגזל איש מעשרו וזה הידי ודמי שגורקן עצלו עד תע עלותו רגל מעלתו עמו לירושלים ומציאו כלם במאכל ובמנחתה דכתיב (דברים י"ז) ונתתה כחם כל ארץ [ונתן] ונתתה הכסף כל ארץ ונתתה הפני. והיו חייב להתדות עליו דכתיב בפרשת כי ילך לעשר (שם כ"ב) ואמרת לפני ה' אלהיך ומפרשו בספרי (פרשת כי תבא) ואמרת בכל לשון לפני ה' אלהיך זה ידירי מעשר ואסור לאונן

^[1] לפעתי הגי' הממודת והיא מוכרחת ודברי רנ"ט כ"ט וע"י ספרי רלא פסיקא ע"י לפי הנוס' השהה ע"כ ד"ה תתומה כו'.